

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei
Pe 6 luni . . . 280 Lei
Pentru străinătate 1000 Lei

Unitatea

Foale bisericicească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Pius al XII-lea:

— Cinci ani de pontificat —

Au trecut deja cinci ani de când într'un amurg calm, senin și cald de primăvară romană prin votul unanim al Cardinalilor a luat asupra-și grija tuturor Bisericilor Pius al XII-lea, în luna Eugeniu Pacelli. Pentru zilele tulburi pe care le trăim în aceste vremi de cumplite încercări alegerea lui Pius al XII-lea ca urmaș al lui Petru pe scaunul Romei a fost într'adevăr providențială, căci cel ales era cel mai ales fiu al Bisericii și cel mai indicat pentru a ocupa cea mai înaltă demnitate.

Inteligență rară, om cu viață neprihănită, figură de aschet consumat de rugăciuni și posturi, suflet extrem de delicat, posedând și cea mai bogată experiență a vieții, Pius al XII-lea a fost pregătit pentru strălucirea tiarei papale de către antecesorul său, de marele și neuitatul Pius al XI-lea, care nu odată a făcut aluzie la Secretarul său de stat ca la acela, care îi va urma pe tronul lui Petru.

Ales de Pronia cerească în momentul când pârjolul războiului amenința să cuprindă toată Europa și să învălmășească toată lumea, dacă nu era stăvilă la început, primul gând al lui Pius al XII-lea a fost un gând de pace, invitând pe toți să se împace: „invităm pe toți la pacea conștiinței liniștite în prietenia cu Dumnezeu, la pacea familiilor unite și înfrățite în sfânta iubire a lui Hristos, la pacea dintre neamuri, prin ajutorul frățesc reciproc, prin colaborarea prietenească și prin înțelegeri cordiale pentru interesele superioare ale marelui familii omenesci“, continuând eforturile de împăcare ale antecesorului său care și-a oferit viața pentru împăcarea lumii. Și neputând ajunge la nici un rezultat, Pius al XII-lea a căutat să aline suferințele ce sunt în mod necesar legate de flagelul războiului, apărând pe cei nevinovați și impilați de cei tari, ajutând pe cei năpăstuiți, venind în ajutorul prizonierilor de războiu prin acel „Oficiu de informațiuni“ ce-și are sediul în Vatican și indicând încet încet condițiile unei păci echitabile și prin urmare durabile.

Dumnezeu trecută cu ocazia aniversării încoronării sale, în mesajul adresat lumii întregi Pius al XII-lea a făcut un nou apel la pace, la omenie, la respectarea legilor umanității în războiu. Fie ca distrugerile din ultimul timp și primejdia ce paște Europa cu o prăbușire totală să apropie ora împăcării universale, iar rugăciunile creștinilor făcute pentru Pius al XII-lea să-i aducă bucuria dorită: Pace între oameni, bazată pe dreptate și pe cea mai curată dragoste creștină!

Ioan Vesa

Un blestem și un adevăr

de prof. Cornel Andrea

Blestemul este apelul la Dumnezeu, ca să intervină în o cauză gravă, urgentă, sau închipuit gravă. Și blestemul, de regulă, aproape în totalitatea cazurilor, îl aude Dumnezeu, și-l însușește și îl execută, dacă este rostit în adevăr în cauză gravă. Blestemul întotdeauna îl privește și pe celce îl rostește; fie că se blastă pe sine, fie, că rostește blestemul, la adresa altuia. Dacă se blastă cineva pe sine, e un jurământ și o judecată, pe care o rostește respectivul pentru sine, o primește și-i cere execuția. Deci însuși fiind și judecătorul și partida, Dumnezeu, ca for reclamat pentru execuție, îl execută. Și vai aceluia, care e vinovat, cerând și urgitând aceasta execuție, față de sine însuși.

Să ne amintim de jidovii de sub conducerea lui Moise, când erau în pustia dintre Egipt și Țara Făgăduinții și îi loveau greutatea călătoriei, sau se trezeau în fața unei primejdii; Dumnezeu i-a scăpat prin intervenție nemijlocită aproape vizibilă; i-a trecut peste marea Roșie, i-a scăpat de oastea urmăritoare a lui Faraon; le-a dat apă din stâncă; le-a dat mană din cer, le-a venit în ajutor, de au învins total pe Amalechiți.. Totuși, când au venit iscoadele din Hanaan și zece din ele le-au descris înspăimântător pe oamenii de-acolo, pe cari trebuie să-i învingă — cu toate că cei doi mai de frunte îi linișteau, provocându-se la deosebita bunătate a lui Dumnezeu, cu care i-a tratat, ocrotit și scăpat pân'atuncia, asigurându-i, că și în luptă cu hanaanii, dela cari aveau să cucerească Hanaanul, îi va ocroti, ajuta și duce la biruință — totuși s'au blestemat, că: „mai bine să ne rămână oasele aici în pustie, să putrezească aici, decât, să ne duci (tu Moise) în fața lor la luptă cu ei...“ Fiindcă erau atât de nedreptăți, atât de nemulțumitori, atât de nedreptăți, atât de porniți față de Tatăl din cer, Dumnezeu a executat sentința: nici unul n'a intrat în Țara Făgăduinței, din cei cari erau trecuți de anul 20 lea al etății, când au ieșit din Egipt. Toți au murit în pustie, rătăcind 40 ani prin ea...

Iar dacă rostești blestem asupra altuia, fie că ai dreptate, fie că n'ai dreptate în cauză, după ce Domnul Isus a decretat, că: „Cu ce măsură vei măsura altuia, cu aceeași măsură ți-se va măsura“ — și: „Nu judecați, ca să nu fiți judecați“. — Dumnezeu execută blestemul asupra celui, asupra căruia l-ai urgit să intervină, dacă e vinovat de o asemenea vină, și pe tine te va lovi cu aceeași osândă, pe care ai cerut-o asupra aproapelui tău. Așa e just. Iar dacă aproapele tău, pe care l-ai blestemat, nu e

vinovat, el nu va fi sancționat, fiindcă Dumnezeu pe cei nevinovați nu-i execută; tu însă îți ai judecata adusă, prin blestemul rostit, care trebuie să ți-se aplice mai întâi față de tine însuși. Deci, să grijești, să nu te faci vinovat de vina atribuită deaproapelui tău; ori, de nu, asupra ta se va descărca blestemul.

Și-acuma iați blestemul, de care vreau să mă ocup, în concret.

Un conferențiar, descins dela oraș într'un sat, a vorbit poporului, majoritate țărani, tineri și bătrâni, despre trecutul și prezentul Ardealului, împărțit acuma în două, jumătate ajuns sub mână streină. Și a încheiat blestemând: „Așa să ne ajute Dumnezeu, în viața noastră, în sănătatea noastră și în tot ce avem, precum vom acționa...“ etc. etc., „ca să fim de folos națiunii noastre, să ne vedem iarăși uniți în o singură țară, tari și mulțumiți“.

Blestemătorul, rostitor de judecată, a decă conferențiarul, era un refugiat, din cealaltă parte a Ardealului și în legătură naturală, per tangentem, și a Națiunii întregi, a retăcut complect ceea ce trebuie să mulțumim unirii dela 1700, cu Roma, apoi lui Inocențiu Micu Klein, adunării de pe Câmpul Libertății dela Blaj. S'a îngrijit, să prezinte tot ce e catolic, ca primejdios și rău, pentru Români, deci să deștepte ură împotriva a tot ce e catolic. Nu deschis și motivat, ci așa, cu metoda lui Renan și a lui Ludwig, dulceag și sub piele de miel, dar simțitor. Ascultătorii erau de ambele confesiuni românești-creștine.

Și-atunci mi-am zis: Sărac Române! până când subsapi însuși temelia de viață a Neamului tău propriu!? Și acuma, când sabia lui Damocles atârnă asupra capului nostru, și acuma mai bârfești?! Nici acuma nu te poți abține de a băga zizanie între fiii aceluiași Neam? A Neamului tău?! A Neamului Român?! Nici acuma nu lași, să fie adevărul adevăr constatat de istorici! Dacă nu ai tăria să recunoști adevărul, cel puțin lasă chestia moartă, ci nu stârni ură în sânul Nației tale!!

Și-apoi vii cu blestem!! Griji, să nu te faci vinovat de acest blestem, tu și alții mulți-mulți ca tine! Fiindcă celce pornesc undă de ură și bănuială între fiii Națiunii, strică unitatea sufletească a ei și astfel nu „acționează... ca să fim de folos Națiunii noastre, spre a ne vedea iarăși în o singură țară, tari și mulțumiți!“

Ferească Dumnezeu, să te ajungă blestemul, ce ai rostit!! Doar ești și tu și voi toți ceialalți mulți mulți, cari nu pregețați: cu vorba și în scris, a retăcea adevărul și a desperechea pe fiii aceluiași Neam, cu alu-

ziuni și cu bârfeli încornorate — toți sunteți Români. Și dacă vă ajunge blestemul, pe care voi înșivă îl rostiviți, tot Neamul meu Român suferă. Fiindcă sunteți mulți. O Doamne, nu executa acest blestem!! Dar' întoarce pe cei rătăciți!!...

Scop mare și sfânt. Duminecă, în 13 Februarie c., Grupările Culturale Studențești au ținut în Sibiu o ședință comună, la care a participat elita lumii intelectuale de acolo Raportul despre activitatea Astrului (Asoc. Studenților Români Uniți) l-a cetit d. student Caius N. Suciu, și reținem și noi din el bine gânditele precizări de mai la vale:

[...] „Astru nu este o asociație înghebată la întâmplare și dibuind în căutarea unor idei normative mai mult sau mai puțin conturate. El vrea, ca prin trăirea unei vieți creștine, prin o serioasă formație interioară, să creeze acel „om integru“ caracterizat prin existența unei profunde armonii între trup și suflet, între rațiune și conștiința morală.

Astru caută să trezească tineretul la realitatea că e un tineret în primul rând creștin și, în consecință, trebuie să ducă o viață în concordanță cu această calitate. În marile răsturnări care ne sdruncină azi, dar mai ales în frământările ce au loc în sufletul fiecăruia trebuie găsit un punct de sprijin, care să fie chezașia unui echilibru sufletesc. Astru oferă tineretului nostru acest suport prin îndemnul la o viață spirituală, permanent adăpată la viața divină supranaturală. Mintea și credința în noi nu se pot echilibra dela sine; le trebuie ceva mai mare și mai mult decât ele să le sprijine, să le întărească și să le îndreptățească autoritatea: spiritul lui Dumnezeu în noi prin credință. Spiritul acesta ne unește cu Dumnezeu, ne solidarizează cu oamenii, ne armonizează cu noi înșine. E spiritul care ne arată ținta în viață și ne dă puterea s'o ajungem.

[...] Prin preocupările pe care le oferă Astru vrea să dea o ambianță favorabilă formării sufletelor tari, caractere care să caute ceva mai presus de ele: Dumnezeu și Neamul. Dar pentru a se putea realiza aceste

intențiuni, Astru pune accentul în primul rând pe cultivarea vieții interioare, printr'o trăire a credinței și printr'o practicare a Sfințelor Sacramente și a meditației. Nu vom uita niciodată cuvintele P. Sfințitului Suciu dela Oradea: „Viață interioară! Viață interioară! Fără de ea nu suntem decât aramă sunătoare. Când studenții noștri vor ști să facă meditație, când vor ști să stea în genunchi, cu capul în palme în fața Sfintei Euharistii, atunci ceva de căpetenie se va schimba în neamul nostru“. Și acel ceva e începutul formării elitelor creștine, e începutul apostolatului laic, care e un factor primordial în regenerarea în Hristos a vieții noastre sociale.

[...] Dar Astru nu se mulțumește numai cu această activitate, el are și preocupări caritative; membrii lui, coborând între săraci, încărcăți cu daruri, produc bucurie celor oropsiți de soartă, în același timp simțind ei înșiși o mare mulțumire sufletească.

În sprijinul apostolatului care se face între studenți, începând din acest an. Astru editează un „Buletin“ care caută să fie un mijloc de strângere a rândurilor și un radiator al tuturor gândurilor bune ce se frământă în sânul Asociației ei.

Vorbind despre Astru, nu putem trece cu vederea spiritul de creștinească înțelegere a dlui Rector Prof. Dr. Iuliu Hațieganu, care a îmbrățișat cu multă căldură preocupările și activitatea noastră, dându-ne tot sprijinul moral și material. Noi am înțeles cuvintele Dlui Rector când ne-a spus că „Religia noastră în toate timpurile a fost forța cea mai puternică de regenerare națională“. Noi suntem convinși că „Universitatea după cum continua D-sa, nu poate trăi fără această religie“. Iată de ce crucea de care Rectorul spunea că trebuie să intre în Universitate, noi am coborât-o în sufletele noastre, nu ca un decor ci ca o realitate trăită, împotriva tuturor urgiilor vremii“.

Dacă tăceai înțelept rămâneai“ spune zicala populară. ...câci svonurile alarmiste se pedepsesc cu închisoarea... Ferește-te!

Colțul catehetele

O minune de catehism pentru copiii mici

Ca să se vadă, de ce considerație se bucură catehismul ca formă de a comunica cunoștințe religioase copiilor, dăm o mică dovadă. Cărticica intitulată „Manual de Rugăciuni pentru școlile primare de ambele sexe, cuprinzând și scurte exerciții aritmetice asupra celor patru operațiuni simple“, este editată la București de o firmă care-și zice „Cultura Românească S. A., institut de editură, arte grafice și confecțiuni de hârtie“, fără autor și fără aprobare bisericească. Editarea acestei cărticele — pe care de mult o cunoaștem — în formă atât de interesantă — cu exerciții aritmetice! — nu ne-o explicăm, decât prin lipsa altor cărți de rugăciuni, ce se căutau pentru copii, dar nu se prea găseau.

Cărticica, deși de mărturisire ortodoxă, pare să fi fost redactată de vre-un laic, căci în loc de Slavă zice Mărire și în loc de Duh zice Spiritul Sfânt.

Ea cuprinde rugăciunile de dimineață, rugăciunile de seară, ale mesei și altele, apoi decalogul, cele șapte (nu nouă cum e la ort., nici cinci cum e la uniți) porunci ale Bisericii, cele șapte virtuți (vrea să zică taine) ale legii noi și cele trei virtuți dumnezeiești.

Și, ca o complectare a părții religioase — căci urmează aritmetica — dă „Micul catehism pentru copii“.

Il vom reproduce, pentru că nu e lung, dar merită să fie cunoscut. Nu pentru alta, ci pentru ca să se vadă, cât de mult se ține la forma de catehism și totuși, ce lucruri străine și straniu redactate nu se pot spune sub haina aceasta, dacă nu se face de oameni competenți. Toate acestea le remarcăm, nu ca să blamăm pe autori, ci ca să ne îndemnăm noi a da ceea ce cere, dar așa cum trebuie, în forma de Catehism cu întrebări și răspunsuri.

FOIȚA „UNIRII“

Preoți întâlniți în Rusia de azi

de Pr. Cpt. Ioan Berlo

III.

Un confrate pe care nu-l cunosc, dar care a fost pe aici înainte, îmi scrie din țară că cetind în numărul din urmă al „Unirii“ un articol al meu, a tresărit, retrăind vremile din 1943 pe aici petrecute.

Un altul care n'a fost, dar vrea să vină pe front, îmi scrie referindu-se la niște scrisori personale, că eu descriu înclăștarea de aici în așa fel încât și acela care înainte ar fi fugit de front ca dracul de tămâie, e ispitit să vină.

Dragii mei frați în Hristos, pentru voi și pentru cei ca voi scriu rândurile acestea. Voi vă dați seamă că mai ales aici e rostul preotului pentru pregătirea sufletească de fie, care clipă a luptătorilor și pentru asistarea lor în clipele din urmă. Dar chiar și pentru populația civilă preotul militar aici în Rusia împlineste multe goluri, căci preoții ruși sunt puțini, bătrâni și în parte, din păcate, discreditati politicește în fața poporului. Dar în

afară de aceasta, ei nu sunt preoții numai ai unei localități, ori cât de mari, ci ai unui raion, cât un județ. Ușor își poate închipui oricine ce pot face în astfel de împrejurări preoți între 50-70 de ani, cum sunt toți pe care i-am întâlnit eu peste tot aici.

Civili aleargă dela mari distanțe după preotul militar, pentru serviciile divine ale parastasului, ba și ale spovedaniei și împărtășirii, — când preotul militar știe rusește. Cum însă comandamentele românești sunt foarte înțelegătoare față de orice privește biserica, ni se pun la dispoziție întotdeauna mijloace de transport pentru ca să putem să îi căutăm noi pe ei, de câte ori ni se solicită serviciile. Nu mai departe decât zilele acestea am botezat în corpore 21 de copii între 1-5 ani într'o comună departe, dar pe care mașina mi-a apropiat-o, ba mi-a făcut chiar plăcere trecerea prin sate și sățișoare, colhozuri și sovhozuri, până la ea. În treacăt notez că în toate aceste din urmă infiripări de așezări în forma sătulețelor și conacurilor de pe la noi, mi-a ieșit în întâmpinare populație civilă primitoare și mai ales o puzderie de copii, care ne-au pus pe gânduri privitor la nașterile extrem de numeroase de aici și la sistemul anticoncepțional dela noi creștinii, mai ales în ultimul timp. Toți copiii erau așa cum sunt copiii pe aici: frumoși, împliniți și veseli.

Dar, să nu mă las furat de lucruri interesante, care însă nu intră în cadrul articolului de față.

1. „Rasputin“ din Taganaș. În nordul Crimeii am întâlnit un preot, care arăta mai puțini ani de câți avea. Ați văzut desigur cu toții fotografia lui Rasputin. Unii îl vor fi văzut chiar în film, alții în reproduceri în cărți. Ei bine, întocmai la fel este preotul din Taganaș. M'a impresionat puternic tipul acesta de preot rus: înalt, voinic, cu plete, cu o față uscățivă, încadrată de o barbă sură, frumoașă. Fața sa era frământată și răscolită de multe furtuni ale vieții, se vedea. Dar ceea ce izbea la el erau ochii. Ochii lui sfredlesc, privind, pătrunzând adânc în străfunduri de suflet ascuns după învelișul carnal pentru alții, dar nu pentru el. Era interesant și altfel însă. Cum el nu cunoștea decât limba rusă, mi-a fost greu să mă înțeleg cu el prin altul. Oficiind pentru armată o sf. Liturghie în oratoriul său public din localitate cu multe încăperi, transformat în Ambulanță, el s'a interesat de antimisul meu dacă are moaște, de vin dacă e roșu, de ornate, de Liturghia pe care o officiez, asistând el însuși la ea. Altarul era provăzut cu lucruri grosolane și de un gust dubios, iar masa proscomediei era murdară și în desordine. Deși am un potir confecționat dintr'un obuz de tun antiaerian, dar fiindcă el

„Micul Catehism pentru copii“I. *Ce ești Dumnezeu?*

R. Eu sunt o ființă.

I. *De ce națiune ești?*

R. Sunt de națiune română.

I. *Pentru ce ești de națiune română?*

R. Pentru că moșii și părinții mei se trag din români.

I. *De unde vine numele de român?*

R. Dela cetatea Roma și regele ei Romul.

I. *Se află azi cetatea Roma?*

R. Da, se află și azi în țara ce se cheamă Italia.

I. *De ce lege sau religie ești Dumnezeu?*

R. Eu sunt de lege sau religie creștină.

I. *Ce va să zică lege sau religie?*

R. Lege sau religie este regula stabilită de autoritatea (puterea) dumnezească și omenească, cum se adoră pe Dumnezeu și se respectă pe orice om, etc.

I. *Religia creștină este numai de un fel sau de mai multe feluri?*

R. Sunt de mai multe feluri:

Este creștină ortodoxă, catolică, armeană, protestantă și altele.

I. *De unde își are religia noastră numele de creștină?*

R. Dela Isus Hristos, care a întemeiat-o.

I. *De care religie creștină ești D-ta?*

R. Eu sunt de religia creștină ortodoxă.

I. *Pentru ce zici că ești de religie creștină ortodoxă?*

R. Sunt de religie creștină ortodoxă, pentru că țin așezămintele sfinților Apostoli și a celor 7 sinoade ecumenice.

I. *Ce deosebire este între un creștin catolic și între un creștin ortodox?*

R. Deosebirea între un creștin catolic și între un ortodox este: catolicul mărturisește (zice), la crez într'un Dumnezeu, că Spiritul Sfânt purcede dela Tatăl și dela Fiul; iar noi ortodocșii zicem, că Sfântul (Spirit) purcede numai dela Tatăl, nu și dela Fiul.

I. *Cine este Dumnezeu?*

R. Este o ființă de sine stătătoare și atotputernică; care a făcut tot ce vedem și ce nu vedem.

I. *Dumnezeu este o ființă nevăzută de noi ori nu?*

R. El este o ființă nevăzută de noi, socotim numai cu mintea noastră.

I. *Câți Dumnezeii sunt?*

R. Numai unul.

I. *In câte persoane onorăm (cinstim) noi pe Dumnezeu?*

R. In trei persoane: Tatăl, Fiul și Sfântul Spirit.

I. *Prin ce arătăm noi, cele trei persoane ale dumnezeirii, când ne închinăm?*

R. Prin sfânta Cruce și cele trei degete dela mâna dreaptă: degetul cel mare, al 2-lea și al 3-lea de lângă dânsul.

I. *Cum facem semnul Crucii?*

R. Impreunăm cele trei degete dela mâna dreaptă și punând în frunte zicem: în numele Tatălui; la mijloc (buric) și al Fiului; la umărul mâinei drepte, și al Sfântului Spirit (Duh); și la umărul stâng, Amin (așa să fie).

I. *Ce este Sfânta Cruce?*

R. Sfânta Cruce este un semn al religiunii creștine și stindardul libertății omenei din sclăvie (robia) păcatului idolatriei, și a despotismului.

I. *In ce se încheie pe scurt religiunea creștină?*

R. In schimbul credinței, ce se numește Crezul.

Fără comentari!

N. Brînzeu

Darul clerului pentru „Biblioteca Centrală“. Zilele trecute direcțiunea „Bibliotecii Centrale“ dela Blaj a înregistrat o nouă bucurie, care echivalează cu o adevărată izbândă culturală: A primit, din Franța, celebra PATROLOGIE editată de MIGNE, cea mai completă colecție a operelor Sfinților Părinți, Greci și Latini, din câte avem până astăzi. Tocmai din acest motiv îi simțea lipsa și biblioteca noastră, altfel foarte bogată în diferite alte publicații de texte patristice. Pentru un laborator de cercetări, mai ales teologice și istorice, cum este biblioteca noastră, arsenalul lui Migne nu putea lipsi. A fost un adevărat noroc că s'a mai putut găsi.

Bucuria creștie prin faptul că darul acesta de aproape o jumătate milion Lei, l-a

făcut bibliotecii clerul nostru, *modestii noștri preoți din cele sate și cătune, cari în felul acesta se înscriu între marii donatori din trecut, cari au socotit că bunul cel mai de preț ce-l pot da Neamului este lumina adevărului mântuitor. Este deodată o faptă de cultură și un act de recunoștință acest gest, care vrea să plătească o fărîmă din lumina revărsată peste toată Biserica și Neamul nostru din izvoarele Bibliotecii Centrale.*

Pentru valoarea lui materială, și mai mult pentru semnificația lui simbolică și educativă, darul preoților noștri trebuie încrestat în cronica vremii alături de cele mai luminoase fapte pe care înaintașii lor le-au scris pentru vecie în cartea neamului.

Colțul AGRU-ului

Dela „Astru“ — Sibiu. Citim, cu încântare crescândă, „Buletinul astrului“, din care avem acum în mâni numărul 6—7, pe 1—15 Februarie. O rază de primăvară în viscolul atâtor griji întunecate ce stau să doboare aripile gândului hărțuit. E scris frumos și viu; e cald și variat. Și, mai presus de toate, e străbătut de focul sacru al entuziasmului, de tăria vrierilor autentic creștine.

Căci tinerii noștri nu fac simple exerciții literare, ci trăesc așa cum scriu. Iată câteva „note și informațiuni“. In 22 Februarie au comemorat, într'o frumoasă ședință, ținută în prezența d-lui Rector Dr. Iuliu Hațieganu și a Păr. Agârbiceanu, împlinirea alor șase ani dela tragicul sfârșit al lui Liviu Lupan, fost distins președinte al Astrului. A fost prezentată, emoționant, vieța acestui ales „astrist“ și evocate o seamă din gândurile lui luminoase; s'au făcut de aici aplicări la „tinerețea care ne trebuie“, accentuându-se necesitatea unei vieți eroice pentru Isus. Adâncă impresie au făcut asupra tuturor cuvintele d-lui Rector Dr. Iuliu Hațieganu, care a încheiat cu o mărturisire ce nu se poate uita: „Și eu am avut unicul băiat — a spus marele nostru savant — pe care Dumnezeu mi l-a luat. Totuși, îl simt mereu lângă mine, încurajându-mă în clipele grele ale vieții. De asemenea, prin Liviu Lupan, Astru vă leagă cu cerul; este un semn pe care să-l știți aprecia și respecta“. — Comemorarea nu a rămas însă numai la atât. Ci a doua zi s'a servit un parastas, la care aștristii s'au cuminecat în corpore pentru sufletul fostului lor președinte.

— Incepând de Miercuri 2 Februarie 1944 — citim la pg. 5 a Buletinului — vom avea în fie-

mi-a pus la dispoziție ornatele, potirul și discul său, le-am întrebuințat.

Purificator nu avea. A întrebuințat pentru aceasta un fel de cârpă colorată, murdară și care după cât îmi puteam da seama, era întrebuințată la toate. Potirul era de asemenea neșters bine, încât firimituri de sfântă împărtășanie mai puteau fi văzute pe pereții potirului și pe fund. Cât despre disc și antimis erau literalmente pline cu sfinte fărimituri. Am certitudinea că el nu își bătea capul decât cu bucățile mari de sfântă pâine îndumnezeită. Dar el nu se încurca cu subtilități teologice. Era rus. Rus din cap până în picioare. Și am motive puternice să cred că nu avea nici o încredere în nime, văzându-mă fără barbă, întrebuințând vin roșu la sf. Liturgie și în uniformă militară. A stat tot timpul sf. Liturgii în fundul bisericii privindu-mă bănuitor, fără să îngenunche la prefacere.

Ce deosebire dintre acest preot cu figură de Rasputin și cu suflet bănuitor și preotul din Kolaj care, asistând la o sfântă Liturgie pentru ostași de sf. sărbători ale Crăciunului nostru, bătea mătânii, se ruga îngenunchi cucernic cum l-am cunoscut tot timpul, iar la urmă, apropiindu-se de mine, m'a sărutat și pe un obraz și pe altul. In clipa aceea m'au podidit lacrimile, considerând sărutul acelui preot bătrân de 60 de

ani, pios și cum se cade, sărutul frățesc al Rusiei creștine, sau poate strigătul de alarmă după misionarii sacrificiilor totale, care să reîncreștineze un popor înrăit, dar bun din fire.

Organizarea învățământului în vederea acțiunii asupra naturii

In legătură cu conferința d-lui profesor univ. Liviu Rusu, ținută la Blaj la 20 Februarie 1944

Conduși de conferențiar, dar și de propria noastră reflexiune, am suit scările luminoase pe terase cu orizont. Cea mai adâncă mulțumire pentru un conferențiar e participarea activă prin reflexiune a publicului auditor.

Tot ce ne e dat — expune conferențiarul axiomatice — este natură, tot ce se suprapune e cultură. Natura e materia, dia care se ridică spiritul. Materia e suportul spiritului. Nu suntem materialişti — subliniază conferențiarul —, dar materia e condiția spiritului. Unde s'au deschis căi de circulație a materiei, acolo au răsărit și curente spirituale. Când voim să îmbogățim cultura, trebuie, în primul rând să ne apropiem de materia din natură. Toate calitățile noastre, aptitudinile noastre le punem în funcțiune ca să acționăm asupra naturii. Educația organizează acțiunea asupra naturii. Instituția noastră de educație e des-

organizată. Cele câteva licee practice, nu sunt altceva decât anexa la vechile licee. Avem cel mai desorganizat învățământ dintre toate țările.

Conferențiarul nu e un glas izolat. Academicienii au arătat în „Altă creștere“ și în „Românismul“, că școala e „bolnavă“ și trebuie însănătoșită, că „mâncă degeaba banii Statului“ strânși din sudoarea cetățenilor. Profesorul economist a arătat în „Tribuna“ că școala „seacă vitalitatea“ ca o buruiiană rea în lanul cu plantații, care nu e bună de altceva decât s'o arunci în foc. Mitropolitul Blajului, în coloanele ziarului „Curentul“ acuză școala de crimă, când spune: „școala aceasta ucide“.

Până acum ne legănam în ideea, că desorganizarea dăinuiește și în alte țări, ce va fi de ele, va fi și de noi. Conferențiarul, de sigur pe deplin cunoscător, ne-a spulberat această iluzie cu care ne amăgeam și deodată ne-a pus în față realitatea crudă.

Suntem noi nesimțți? Înaintașii noștri au găsit soluții și mijloace pentru deslegarea problemelor ce vieța le-a ridicat, iar noi să ne arătăm nevrednici de ei?

In respectul acestor considerațiuni, propun: Extensiunea universitară, ca cea mai indicată grupare și instituție, al căreia secretar general valoros e însuși d. conferențiar și în numele ei a obosit la Blaj, să convoace ime-

care Duminecă și sărbătoare, dela 9,30—10,30, o oră de instrucție religioasă, ținută de Părintele nostru Dr. Augustin Ciunganu. Lecțiile vor dura 45 de minute, după care vom avea discuții pentru lămurirea diverselor probleme de ordin religios, moral sau social. Frecventarea acestor cursuri este benevolă. Suntem însă siguri că nici unul din care duc sau doresc să ducă o viață eroică pentru Hristos, nu vor lipsi dela ora noastră de religie. Am început o luptă și trebuie s'o ducem pentru întronarea lui Isus în inimile noastre... Astriste, Astriști, nu uitați, deci! În fiecare Duminecă și sărbătoare ne vom întâlni în sala II-a a Fac. de Litere, la ora 9,30 — după ascultarea în comun a sf. Liturghii — la ora noastră de religie. Vestii acest eveniment tuturor prietenilor noștri!

— Și, trecând peste altele multe, ultima informație, cu care se încheie Buletinul: „Nu uitați de „Adorația euharistică” pe care o vom ține Vineri 4 Februarie, în capela Surorilor (Clinică), între orele 12—21. Cu cât ne vom întreține mai mult cu Isus, cu atât acțiunea Astrului va progresa mai mult. De aceea nu sovăi a petrece 30 minute în fața euharisticului Isus, de unde întorcându-te, vei avea energii înnoite și vei vedea altfel viața. — Sufletul apostolatului reclamă cultivarea vieții interioare”.

Am terminat lectura cu convingerea că în paginile „Buletinului” se ascute condeie remarcabile, cu care ne vom mai întâlni în scrisul românesc, iar la școala „Astrului” se oțelesc, în aceste zile de răspântie istorică, cei „o sută de intelectuali români profund creștini” dela așteaptă cari Păr. Agârbiceanu „regenerarea în Hristos a vieții noastre sociale”.

„Reuniunea femeilor române unite” din Făgăraș se nizește să țină prezentul la înălțimea trecutului ei deosebit de bogat. Urmând imperati-vele vremii, în anii din urmă și-a concentrat activitatea în primul rând asupra faptelor de caritate. La fiecare Crăciun împarte daruri, în vestimente, ghete, alimente, celor necăjiți, pe cari membrele Reuniunii îi cercetează la locuințele lor spre a constata realitatea și a duce un cuvânt de mângâiere. Evaluate în bani, ajutoare ar da, de sigur, cifre impunătoare.

Mizeria totuși crește pe zi ce trece. Reuniunea s'a decis deci la intensificarea marelui. A înființat fondul: „Pânea săracilor”, care să dea ajutoare permanente nu numai în ajun de sărbători. Numai în ultimele patru luni ale anului trecut acest fond a distribuit ajutoare (haine, ajutoare de înmormântare, medicamente, bocanci, etc.) în sumă de 76.705

leu. **Congresul educatorilor**, ca să ia în considerare și să adopte planul de refacere.

Ca o prea modestă contribuție, școala de experimentare din Blaj, cu onoare prezintă planul ei verificat timp de 15 ani.

1. Pentru educația îndreptată spre acțiune asupra naturii, este necesară lepădarea de efemera cultură generală și fixarea de scop al școlii: *desvoltarea aptitudinilor*, adică a acelor calități ereditare pentru care i-s'a dat viața fiecărui om.

2. Lepădarea de materii pe specialități. Cunoștințele culese din mediul natural și social, să fie împărțite la *trebuințele vieții*: hrană, căldură, lumină, muncă, apărare, po-doabe (pitoresc).

3. Noua metodă e *cercetarea personală și reflexiunea în comun*. Amândouă sunt comunități de activitate organizate de educator pentru punerea în funcțiune a aptitudinilor. Comunitățile de muncă lasă teren liber pentru:

a) *observarea directă*, b) *judicata proprie*, c) *inițiativa proprie*, d) *stăruința de fer*, aptitudinilor, care hotărăsc soarta omului în viață.

După un preliminaru adâncit, Extensiunea universitară va înființa un *liceu de experimentare* pentru demonstrare.

Legea, care se va face, numai dă directive, consfințește obiceiul înrădăcinat. Aceasta e menirea legii.

Toma Cocșiu

Director în p. al școlii de experimentare din Blaj

Lei. — In plus, Reuniunea ține în binefacătoare funcționare, acuma de 5 ani, o *cantină* la școala primară Nr. 2.

Pe același teren al asistenței sociale și naționale Reuniunea a colaborat cu „Crucea Roșie” și cu *Patronajul*. Pentru cantina refugiaților din Ardealul de nord a contribuit cu 19.555 Lei, iar pentru sinistrării cutremurului din 1940 cu 13.700. — In toți anii membrele Reuniunii, în frunte cu doamnele din comitet, au lucrat multă îmbrăcăminte de lână pentru soldații de pe front, cărora le-a trimis la sărbători daruri însemnate în articole de îmbrăcăminte, alimente, cărți, țigări, etc. N'au fost uitați nici răniții din spitalele din localitate și din Nicolae, cărora li s'au distribuit daruri asemănătoare.

Ingrrijind de alții, Reuniunea nu și-a uitat nici de membrele sale proprii, de înaintarea lor în viața sufletească. Mărturisirea și cuminerea lunară, cercetarea Paraclisului, a Litiei euharistice și recitarea Rozarului, pe lângă grija permanentă de po-doaba casei Domnului, sunt deprinderi permanente și cu drag urmate. — *Comitetul*, căruia i-se datoresc în primul rând aceste realizări este compus astfel: Prezidentă d-na prof. Cornelia Capătă; viceprezidentă și secretară d-na Lucia Dr. Cozgară; iar membre doamnele: prof. Otilia Catona, Maria Leanca, Olimpia Pop și Maria Cazan.

Laudă lui Dumnezeu pentru tot sporul în bine realizat de harnica Reuniune! (c. c.)

Știri mărunte

Aniversarea încoronării Papei Piu al XII-lea a fost sărbătorită la Blaj cu tot fastul cuvenit. În prezența școlărimii blăjene frumos încolonată și având în frunte drapelul românesc și cel papal, I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, Administratorul Apostolic al Arhieducezei, a pontificat liturgia solemnă, la sfârșitul căreia s'au rostit rugăciuni pentru Papa. Răspunsurile liturgice au fost date de către corul școalelor normale sub conducerea Dlui prof. Celestin Cherebețiu.

Acțiuni militare puțin glorioase. Cu prilejul celei a cincea aniversări a încoronării sale, Sf. Părinte Pius XII a rostit o înduioșătoare cuvântare în fața populației italiene, izgonită din Italia de Sud. După cum anunță postul radio al Vaticanului — Vicarul Domnului și-a exprimat adanca sa durere față de suferințele poporului și a declarat că Dănsul a făcut tot ce a putut pentru a împiedeca acest războiu. A calificat drept acțiune militară foarte puțin glorioase acelea de a transforma în câmp de bătălie Roma, sediul și leagănul culturii creștine și occidentale. De încheiere a subliniat nevoia de a se ajunge la o pace în mod real echitabilă, care să însemne, binefacere, iar nu un blestem.

Liturghie română unită la un spital de răniți din București. Vineri 3 Martie crt., a fost o zi de bucurie în spitalul de răniți 367 Z. I. din Capitală. Bucuria a fost produsă de Părintele Nicolae Lupea, preotul Bisericii greco-catolice, care pe neașteptate ne-a anunțat că va servi sf. Liturghie, în cadrele căreia au fost împărțiți toți soldații greco-catolici, dimpreună cu personalul de serviciu. În adevăr, Vineri la ora 7 dimineața, Părintele a apărut cu un geamantan în mână, din care a scos tot ce era necesar sf. Liturghii. În câteva minute a fost improvisat un altar și Liturghia a început... Cuvintele sfinte cădeau peste rănile noastre ca o rouă binefacătoare. Intr'o însuflețită predică, Părintele a făcut elogiul durerii, care pentru cei cari o știu suportă creștinește se transformă într'un adevărat rai. După ce ni-l-a așezat pe Hristos în inimă și a împărțit fiecărui soldat iconițe sfinte, a plecat. Insa în inima noastră alături de Hristos, a rămas și chipul Părintelui care de atâtea ori ne-a vizitat. (Un rănit).

Locale. Duminica trecută a predicat în catedrală pâr. Dr. Simion Crișanu, profesor de religie.

— Sâmbăta trecută elevii cl. VIII-a a liceului comercial din Blaj au prezentat publicului blăjan piesa „Zorile”. Publicul i-a răsplătit cu bogate aplauze pe tinerii debutanți.

— Duminecă după Sf. Liturghie în cadrele Extensiunii universitare a Universității Cluj-Sibiu, în fața unui public foarte numeros, a vorbit Dl prof. univ. Gh. Sofronie despre: „Transilvania în lumina dreptului internațional”. Publicul a urmărit cu cea mai mare atenție pe distinsul orator.

Note din Beiuș. În cadrele *Astrei* din județul Bihor s'a continuat o activitate prodigioasă. Așa în 23 Ianuarie c., a conferențiat în orașul nostru,

în sala de gimnastică a liceului român unit, d. profesor universitar dela Timișoara Dr. Victor Stancu, tratând subiectul „Cum s'au născut bogățiile materiale ale României”. În 30 Ianuarie c., a vorbit în fața unui public select d. Dr. Vasile Radu despre „Somn și vise”. În 6 Februarie c., a cuvântat într'un accent patriotic și național d. Dr. Tiberiu Moraru, care a descris „Țara Năsăudului și conștiința națională”. D-sa observă că din acest colț de țară au ieșit români s'au ridicat 9 academicieni, 15 profesori universitari, preoți, episcopi, poeți ca Bașca Coșbuc și Andrei Mureșanu, autorul imnului național Deșteaptă-te Române, romancierul Liviu Rebreanu, dascăli Șotropa și Drăgan, precum și alții. — În după amiaza zilei de 11 Febr., aniversarea arătării Maicii Domnului la Lourdes, a avut loc în capela Internatului Pavelian de fete, ceremonia primirii în *Congregația Surorilor Oblate Asumpționiste* a două tinere: Maria Crăciun și Ioana Ivașcu, aceasta din urmă maramureșeancă. Nobilul Maramureș a dat multe chemări mănăstirii din Beiuș. De amintit regretata Soră Virginia Maria Tomoiaga, profesoară, dela săvârșirea din viață a căreia s'a împlinit nu de mult un an. — În 13 Febr. a ținut o conferință interesantă d. Dr. Augustin Maior tratând despre „Știință și Religie”, ajungând la concluzia că știința presupune un Creator care a regulat și toate în univers, fără de care nu se poate explica ordinea, viața, finalitatea lucrurilor din lume. (Nicu Cristea).

Un proiectil explodează în Vatican. Postul de radio al Vaticanului a transmis știrea că Vine dimineața la orele 7.30 un proiectil de tun antiaerian a explodat în Vatican, răbind un grup de muncitori ocupați cu descărcarea unor mărfuri. Doi oameni au fost grav răniți. Schielele au spart geamurile mai multor clădiri, între cari e și redacția ziarului „Osservatore romano”. Vaticanul a protestat din nou împotriva violării teritoriului său, conjurând pe beligeranți să nu facă din Roma un teatru de războiu.

Nou sbor în stratosferă. După informațiile agenției Rador (15, III. 44) savantul călugăr iezeu Puid, a declarat presei că are de gând să intră în stratosferă, pe teritoriul Argentinei, până la înălțime de 30.000 metri. Dacă va isbuti, va depăși înălțimea de 14.500 m., la care ajunsese prof. Picard în 1931.

Chemare. Secția județeană Târnava-Mică Asociația Refugiaților și Expulzaților Ardeleni, sediul în cetatea istorică a Blajului, în ziua de Martie a. c., își sfințește drapelul. Această serbatie trebuie să fie nu numai pentru refugiați, ci pentru toți sufletul care simte românește, ocazie de manifestare a sentimentelor de dragoste față de frații rămași suferințelor străine și de afirmare a drepturilor noastre asupra întregului pământ românesc. Evenimentele zilelor de azi cer, ca această manifestare să fie cât de amplă și cât de demnă: potrivită cu înalte idealuri cărora, în această cetate de scaun vladiceștii li s'a dat glas în toate marile momente ale trecutului. Neamului nostru. Indemnați de atari convingeri, chemăm la serbarea noastră pe toți refugiații și toată lumea românească. Refugiații sunt rugați să vină întrucât se poate — în costumul național al regiunii de unde sunt, iar organizațiile cu drapele. — Comitetul de Organizare.

† Văd. Maria P. Moisin, exemplu de viață creștinească Euharistică, a trecut la cele veșnice Sâmbăta 29 Ianuarie 1944 orele 16.50 în Câmpulung, după ce a fost împărțită din nou cu Sf. Taine, al 72-lea an de viață și 27-lea al cinstitiei sale văduve.

Telefonul „Unirii”

Am primit abonament de sprijin și expunem cu călduroase mulțumiri: I. P. S. Dr. I. Bălan, Lugoj, 1000 lei; A. Benedec Ploiești 1000 lei; N. D. Cean Deva 1000 lei; P. Ardelean Reșița 1000 lei, V. Florian Vulcan 1000 lei.

Confirmăm primirea abonamentului pe 1944. Ing. Moisiu Câmpina, General V. Magda Sibiu, Dr. Boilă Sibiu, Dna M. Moldovan București, S. Poș Oravița, Șt. Betea Reșița, Dr. Gh. Rusu București, Chira Arad, B. Panaitescu București (complexare 200 lei), Oficiul parohial Comoriște (pe 1/2 an). Parohia de Bacău.

Dr. E. Breban Sibiu. Am primit 500 lei, care s'a repartizat: 300 lei pe 1943 și 200 lei pe 1944.

Dr. Tr. Iuonaș Ineu. Suma de 1000 lei s'a repartizat: 200 lei pe 1941, 250 lei pe 1942, 300 lei pe 1943 și 250 lei pe 1944.

Dr. V. Voștină Ineu. Suma de 1000 lei am primit prin Dl Dr. Iuonaș s'a repartizat: 250 lei pe 1942, 300 lei pe 1943 și 450 lei pe 1944.